

จริยธรรมและจรรยาบรรณทางคอมพิวเตอร์ของผู้ดูแลระบบ

1. จริยธรรมทางคอมพิวเตอร์ของผู้ดูแลระบบ

โดยทั่วไปเมื่อพิจารณาถึงจริยธรรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ มีหลักพิจารณาใน 4 ประเด็น ซึ่งประกอบด้วย

1. ความเป็นส่วนตัว (information Privacy) หมายถึง ความเป็นส่วนตัวของข้อมูลและสารสนเทศ โดยทั่วไปหมายถึง สิทธิที่จะอยู่ตามลำพัง และเป็นสิทธิที่เจ้าของสามารถที่จะควบคุมข้อมูลของตนเองในการเปิดเผยให้กับผู้อื่น สิทธินี้ใช้ได้ครอบคลุมทั้งปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรต่าง ๆ

2. ความถูกต้อง (information Accuracy) หมายถึง ความถูกต้องของข้อมูลที่เกิดจากการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการรวบรวมจัดเก็บ และเรียกใช้ข้อมูลนั้น โดยความถูกต้องของข้อมูลจะส่งผลถึงความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล ทั้งนี้ข้อมูลจะมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความถูกต้องในการบันทึกข้อมูลด้วย

3. ความเป็นเจ้าของ (intellectual Property) หมายถึง กรรมสิทธิ์ในการถือครองทรัพย์สินซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินทั่วไปที่จับต้องได้เช่น คอมพิวเตอร์รถยนต์หรืออาจเป็นทรัพย์สินทางปัญญา (ความคิด) ที่จับต้องไม่ได้เช่น บทเพลง โปรแกรมคอมพิวเตอร์แต่สามารถถ่ายทอดและบันทึกลงในสื่อต่าง ๆ ได้เช่น สิ่งพิมพ์เทป ซีดีรอม เป็นต้น

4. การเข้าถึงข้อมูล (data Accessibility) หมายถึง สิทธิในการเข้าใช้งานโปรแกรมหรือระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งมักจะมีการกำหนดสิทธิตามระดับของผู้ใช้งาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันการเข้าไปดำเนินการต่าง ๆ กับข้อมูลของผู้ใช้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเป็นการรักษาความลับของข้อมูล ตัวอย่างสิทธิในการใช้งานระบบ เช่น การบันทึก การแก้ไข/ปรับปรุง และการลบ เป็นต้น

2. จรรยาบรรณของผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์

จรรยาบรรณคอมพิวเตอร์หมายถึง หลักความประพฤติปฏิบัติอันเหมาะสมแสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพด้านคอมพิวเตอร์ ยึดถือปฏิบัติโดยมุ่งเน้นถึงจริยธรรมปลูกฝัง และเสริมสร้างให้ผู้ดูแลระบบทุกคนมีจิตสำนึกบังเกิดขึ้นในตนเองเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้องและมุ่งหวังให้สมาชิกได้ยึดถือเพื่อรักษาชื่อเสียงและส่งเสริมเกียรติคุณของสมาชิกและสาขาวิชาชีพของตน สามารถจำแนกหลักจรรยาบรรณได้ดังต่อไปนี้

2.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง

หมายถึง การยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่และดำรงชีวิตเหมาะสมตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

2.1.1 ประกอบวิชาชีพนักคอมพิวเตอร์ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เป็นการพัฒนาตนเองและงานที่รับผิดชอบอันจะเป็นการเพิ่มศักยภาพให้ตนเองและหน่วยงานที่สังกัด

2.1.2 ผู้ประกอบวิชาชีพคอมพิวเตอร์จะมีความรับผิดชอบ วิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุความสำเร็จของงานสูงสุด

2.2 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมงาน

หมายถึง การตั้งมั่นอยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผล และรู้จักสามัคคีซึ่งมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 2.2.1 ไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าของสิทธิ์เดิมอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร
- 2.2.2 ให้ความยกย่องและนับถือผู้ร่วมงานและผู้ร่วมอาชีพทุกระดับที่มีความรู้ความสามารถและความประพฤติดี
- 2.2.3 รักษาและแสวงหามิตรภาพระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ร่วมอาชีพ

2.3 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

หมายถึง การไม่ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในวิชาชีพแห่งตน ซึ่งมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 2.3.1 ใช้ความรู้ความสามารถในทางสร้างสรรค์ไม่ใช้ในทางทำลายหรือกลั่นแกล้งให้ผู้อื่นเสียหาย
- 2.3.2 ไม่แอบอ้าง อดอ้าง ดูหมิ่นต่อบุคคลอื่น ๆ หรือกลุ่มวิชาชีพอื่น
- 2.3.3 ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่งเสริมเกียรติคุณของวิชาชีพ ผู้ร่วมอาชีพและเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

2.4 จรรยาบรรณต่อสังคม

หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติตนในวิชาชีพนักคอมพิวเตอร์ที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ซึ่งมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 2.4.1 ไม่เรียกรับหรือยอมรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎระเบียบและหลักคุณธรรมจริยธรรม
- 2.4.2 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบธรรมในการเอื้อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์
- 2.4.3 ไม่ใช้ ความรู้ความสามารถไปในทางล่อลวง หลอกลวง ในทุก ๆ ด้าน จนเป็นเหตุให้เกิดผลเสียต่อผู้อื่น

2.5 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

หมายถึง ความเคารพในสิทธิ์เสรีภาพ และความเสมอภาคของผู้อื่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ซึ่งมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 2.5.1 รับฟังความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล เครือข่าย และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5.2 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้
-